

תשעה באב- רעיונות לדין ופעילות:

ט' באב= יום אבל לאומי על חורבן בית המקדש הראשון והשני (בתאריכים חופפים!) - יום שהוכרז ע"י חכמינו כיום תענית (צום) ואבל. קודמים אליו שלושה שבועות של מנהגי אבלות, מצום י"ז בתמוז (היום שבו הובקעו חומות ירושלים ועד ליום שבו בית המקדש נשרף כליל).

לקריאה נוספת אודות תשעה באב- מתוך ויקיפדיה, לחצו [כאן](#).

נושאים לדין ופעילות:

9 נושאים לדבר עליהם סביב תשעה באב (הרעיון לקוח מאתר "מדרשת"- ניתן למצוא מקורות וטקסטים מתאימים, עבור על אחד מהנושאים להלן [כאן](#)).

- 1. השנאה**- המחלוקות בעם שהובילו לחורבן, הפילוג= הסכסוכים ובעיקר ה"מפלגות" השונות והמצע שלהן לפתרון המצב מול הרומאים, בבית המקדש השני. כל מה שהוביל לאמירה המפורסמת בגמרא- "בניין שרוף שרפתי היכל חרב החרבתי"... כלומר, התשתית החברתית של העם כבר הייתה הרוסה וחרבה- טרם הריסתו הסופית של בית המקדש, כיבוש ירושלים והגירוש של היהודים לגלות.
- 2. החורבן**- מה אירע בפועל? בית מקדש ראשון- גלות עשרת השבטים ע"י אשור, ובהמשך החרבת בית המקדש ע"י הבבלים והגליית היהודים לבבל. בסופה= רצח גדליה בן אחיקם והגליית אחרוני היהודים למצרים. בית המקדש השני- הממלכה הרומאית הכובשת, ההתמודדות עם הכובש האכזרי – מפלגות המעוניינות בכניעה מול אלו שדוגלות בעצמאות בכל מחיר.. ובסוף החורבן וההגליה מהארץ.
- 3. הקינה**- מאות קינות נתחברו במהלך השנים, על אירועי החורבן, וכן על הגלות המתמשכת ועל הריחוק הכפוי מהארץ. בשנות הגלות הארוכות סבלו היהודים מרדיפות, פוגרומים ואפילו גירושים בעל כורחם מהארצות בהם חיו בתפוצות השונות. על כמה וכמה מהאירועים הקשים הללו נכתבו גם כן קינות, ששואבות "השראה" מהקינות על חורבן הבית והגלות, וכן נתלות בסיבת החורבן והגלות...
- 4. התענית**- חכמים גזרו במשנה על יום (מלא) של צום, וכן על מנהגי אבלות. זהו איננו צום בדומה ליום כיפור, שאין בו עניין של אבל. המטרה של התענית היא כפולה- זכר וסמל לחורבן, לקושי ולסבל העצום שחוו תושבי ירושלים בעת המצור והחורבן (תיאורים קשים מנשוא קיימים במגילת איכה- שנקראת בערב תשעה באב, אודות הרעב הגדול שהיה בירושלים), וממד נוסף נתלה בנושא של זיכרון החורבן והגלות, תוך תפילה שימים כאלו לא יישנו בהיסטוריה של העם שלנו.
- 5. הזיכרון**- נושא הזיכרון קיים בתאריכים רבים בלוח השנה העברי, במיוחד באלו שנקבעו ע"י חכמים של התורה שבעל פה (ולכן אינם מוזכרים בתורה אלא בנביאים ובמגילות). מהי המשמעות והחשיבות של הזיכרון הקולקטיבי שלנו כעם? מדוע עלינו להתענות על מקרה שאירע לפני מאות ואלפי שנים? איזה כוח מתגלה בעם שלנו כאשר הוא מקדיש זמן לזכור ולהיזכר בהיסטוריה (הכואבת והטובה...) שלו?

6. **המחאה** - יהודים קוראים תיגר על המציאות של הגלות, על החורבן ועל הכאב שנגרם לעם כתוצאה מהחורבן ומהישיבה רחוק מארץ ישראל- זרים ורדופים. מחאה זו היא שמולידה בסופו של דבר את התיקון... (ואולי גם לסעיפים הקודמים- הקינה, התענית והזיכרון – יש תרומה לא מבוטלת לכך שלא שכחנו, וקיווינו תמיד לחזור לימים הטובים דאז?!)..

7. **התיקון** - מה עשו אבותינו ומה עושים אנחנו כדי לתקן את השברים שהיו אז, אלו שהובילו לחורבן ולפיזור של העם שלנו בגלות?? מה אמרו אז הנביאים על התיקון של החברה, ולא שמעו להם- שאנחנו יכולים לנסות להחזיר ולהשיב? האם התיקון של בניין המדינה, ירושלים וחברה חזקה וצודקת – יחזירו אותנו לימינו כקדם? יבנו את "הבית החדש"...?

8. **הבניין השלישי** - מהו בשביל כל אחד מאתנו- חזון הבית השלישי? כיצד אנחנו חולמים ורואים אותו= פסי וממשי או כחזון רוחני/ ערכי? על מה צריך לבנות ולייסד אותו, כדי שיחזיק מעמד זמן רב יותר מקודמיו? האם אנו מאמינים בבית שלישי שייבנה ע"י העם או מידי שמייים? (והאם ניתן למצוא שפה משותפת בין אלו שחושבים כך או כך?!). האם אנו זקוקים לבית שלישי היום, או- מה חסר לנו במציאות של היום? מה נרצה "להשלים"?

מקורות נוספים להשראה והשלמה:

[תמונות של ירושלים בתשעה באב כיום](#) - מנהגי אבלות בירושלים

מזה כמה שנים, מתקיימות ברחבי הארץ יוזמות שונות, לקיום ערבי לימוד ושיח משותף- בליל תשעה באב. [ראו כתבה ב-Ynet](#)

פרטים על אירועים שונים, [באתר "פנים"](#).

לקריאת מאמר של ראובן גרינוולד, [באתר "מקום"](#).